

Chałupnictwo

Kategorie: Zjawiska

Wprowadzony w getcie system pracy domowej. [Chałupnicy](#) (vide Heimarbeiter) byli rejestrowani i Urząd Pracy (vide Arbeitseinsatz) kierował ich do resortów, gdzie otrzymywali legitymacje oraz uzyskiwali prawo do codziennej zupy. Ten rodzaj zatrudnienia upowszechnił się przede wszystkim w 1942 r., kiedy legitymacja pracy chroniła przed deportacją. W tym systemie pracowały najczęściej kobiety bądź osoby młodociane. Praca chałupnicza przydzielana była w m.in. w Wydziale Robót Ręcznych, Haftu czy Dywanów oraz w Fabryce Włókienniczej. Poza dzierganiem swetrów i szalików, robiono m.in. siatkowe torby z przędzy odzyskiwanej z parcianych pasków od plecaków wojskowych lub wierzchnie części pantofli domowych. W Resorcie Dywanowym zlecano do domu plectenie warkoczy z niefarbowanych szmat.

Na początku 1943 r. w resortach dziewiarskich załoga licząca 1700 osób obejmowała 900 chałupniczek. W lutym 1944 r. w Wydziale Dywanów zatrudniono 3 tys. chałupników. W okresach braku materiałów do produkcji, z czym borykano się wiosną 1944 r., chałupniczkom dalej przysługiwało prawo do otrzymania zupy resortowej, choć bez wynagrodzenia.

Józef Zelkowicz (vide) zwracał uwagę, że przy zatrudnianiu chałupników dochodziło do nieprawidłowości: „Wśród tak zwanych chałupników większość stanowią dzieci z protekcji, to znaczy takie, które nie chciały chodzić do pracy na 10 godzin do resortu i aż tak bardzo nie potrzebują zarobku. Przynoszą pracę do domu, gdzie muszą wykonać tylko minimalną normę, za co dostają zupę. Są też takie, które nie wyrabiają nawet tego minimum, bo pracę wykonuje za nie ktoś inny, w zamian za zupę”¹.

Ewa Wiatr

Przypisy

Przypisy:

1. J. Zelkowicz, Notatki z getta łódzkiego 1941-1944, tłum. M. Polit, red. M. Trębacz i in., Łódź: Wydawnictwo UŁ, 2016, s. 405.

Źródła

Kronika, t. 3, s. 24, 26.01.1943; s. 129, 29.03.1943; t. 4, s. 260, 22.04.1944; J. Zelkowicz, Notatki z getta łódzkiego 1941-1944, tłum. M. Polit, red. M. Trębacz i in., Łódź: Wydawnictwo UŁ, 2016, s. 405.

Tagi

administracja żydowska gospodarka produkcja

Data aktualizacji: 30-07-2026

Data dodania: 07-08-2025